

Proiect	Eficiența energiei în România
Regiune	Europa și Asia Centrală
Sector	Energetic și infrastructură - alte aspecte
Cod identificare proiect	ROPE68062
Imprumutat(i)	SPONSORI PUBLICI SI PRIVATI AI PROIECTELOR DE EFICIENTA A ENERGIEI
Agenzie de implementare	FUNDATIA ROMANA PENTRU EFICIENTA ENERGIEI Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției mediului Persoană de contact: Mihai Cozariuc Director General
Categorie de mediu	F
Data pregătirii PID	24 august 2000
Data autoriz. evaluării	Martie 2001
Data preconizată a aprobării Băncii	Iulie 2001

1. Context național și sectorial

Procesul de stabilizare macroeconomică și de înaintare pe calea unor reforme structurale de substanță și promovare a dezvoltării sectorului privat continuă în România care se confruntă în același timp și cu provocarea combaterii sărăciei și dezvoltării capitalului social. Împreună cu sectorul financiar, sectorul energetic se află în prim-planul restructurării și reformelor majore. Participarea sectorului privat și concurența vor mări eficiența pe partea ofertei. Pe partea cererii, însă, ineficiența – deși mare - s-a bucurat de mult mai puțină atenție. Cu aproximativ 60% din volumul energiei utilizate, industria continuă să fie cel mai mare consumator de energie în România. Studii recente au estimat că potențialul realizării unor economii viabile în industrie (mergând de la măsuri care nu comportă nici un cost sau doar unul scăzut, până la măsuri foarte costisitoare) este deosebit de ridicat – în jurul a 50% - creând condiții pentru ca atât mediul global, cât și consumatorii de energie să fie în câștig. Apoi, există posibilitatea economisirii în condiții de rentabilitate și a 20-30% din consumul de energie termică în sectorul rezidențial, comercial și public. Prețurile la energie au cunoscut o creștere accentuată în România, în special începând din 1997. Tarifele ridicate pentru industrie și întreprinderile comerciale, dublate de posibilitatea economisirii unor mari cantități de energie fac să reiasă potențialul semnificativ al unor investiții în eficiența energiei care să fie viabile din punct de vedere financiar. Cu toate acestea, investițiile efective în eficiența energetică sunt foarte puține, în pofida fondurilor mari puse la dispoziție în acest scop de donatori în ultimii ani. În bună parte, faptul se datorează inexistenței unor mecanisme de finanțare corespunzătoare care să fie dublate de cunoștințele tehnice de specialitate pentru identificarea și elaborarea unor proiecte comerciale viabile. Guvernul României recunoaște că acest consum ridicat de energie în economie reprezintă un obstacol major în calea creșterii competitivității industriei românești, reducerii deficitului balanței

comerciale, ușurării poverii pe care facturile ridicate la încălzire o pun pe umerii populației și administrațiilor locale, și ameliorării condițiilor de mediu și atingerii țintelor de mediu convenite pe plan internațional.

2. Obiective

Propunerea de proiect GEF are ca obiectiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în România prin elaborarea unui mecanism de piață care să se poată susține pentru sprijinirea elaborării și aplicării unor planuri de investiție în eficiența energiei viabile din punct de vedere comercial. Mai exact, proiectul va crea o facilitate, un sistem pentru elaborarea și finanțarea proiectelor de eficiență a energiei care să se auto-susțină și să se bazeze pe principiile pieței („EEFF”), facilitate care va reduce riscul - perceput ca ridicat – și costurile mari ale tranzacțiilor investițiilor inițiale.

3. Rațiunile implicării Băncii

Implicarea Băncii și GEF în acest proiect este considerată a fi esențială pentru depășirea blocajului înregistrat în finanțarea eficienței energiei în țară. Absența unei politici integrate coerente și a unei coordonări la nivel guvernamental a dus la marginalizarea susținătorilor eficienței energiei spre deosebire de acțiunile în echipă în ceea ce privește producerea ei. S-au realizat multe studii cu finanțare pusă la dispoziție de donatori, dar fonduri pentru investiții nu s-au obținut. Reputația Băncii în România și cunoștințele de specialitate în finanțarea unor proiecte inovatoare de eficiență a energiei în întreaga lume sunt considerate elemente esențiale care pot schimba și debloca situația. Actuala situație din România oferă o excelentă ocazie pentru o operațiune de investiție cu finanțare GEF – pe de o parte, este nevoie de rolul de catalizator al GEF, iar pe de altă parte, facilitatea de finanțare are un mare rol în atragerea fondurilor GEF. Participarea și rolul de frunte al GEF sunt esențiale pentru proiect – fără implicarea GEF în valorificarea EEFF și sprijinirea elaborării proiectului inițial, nu începe nici o discuție că nici EEFF, nici proiectul nu pot merge înainte într-un timp acceptabil. Riscurile și costurile de tranzacționare - percepute ca ridicate - pe care le implică sprijinirea investițiilor în eficiența energiei în condițiile actuale ale unei piețe nedezvoltate sunt cele care îi determină pe creditori să urmărească în continuare alte oportunități și o altă agendă. Cu sprijinul GEF pentru înființarea EEFF, este de așteptat ca atât valoarea demonstrativă a proiectelor rentabile, cât și mijloacele instituționale de a le realiza să impulsioneze intrarea instituțiilor financiare interne pe această piață, printr-o participare sporită la EEFF ca atare, și/sau la eforturi paralele.

4. Descriere

Un grant GEF de 9 milioane dolari SUA va constitui nucleul capitalului pentru EEFF la care se va adăuga o cofinanțare comercială; iar un grant GEF pentru asistență tehnică de 1 milion dolari SUA va sprijini crearea capacității și elaborarea proiectului.

5. Finanțare

	Total (milioane dolari SUA)
GUVERN	0
BIRD	0
IDA	0
GEF	10
ALTI	40
Cost total al proiectului	50

6. Implementare

Beneficiara proiectului va fi nou înființată Fundație Română pentru Eficiența Energiei, o organizație non-profit a cărei misiune este legată de schimbările climatice la nivel global. Ea va fi beneficiarul oficial al grantului GEF prin intermediul Ministerului de Finanțe pe baza unui acord de implementare încheiat cu Banca. Fundația se va ocupa de aspectele necomerciale ale proiectului ca, de exemplu, organizarea monitorizării și evaluării rezultatelor proiectului și difuzării lor. Componentele grantului GEF pentru asistență tehnică vor fi utilizate în acest scop și vor fi administrate de Fundație. Cea mai mare parte a resurselor GEF (9 milioane dolari SUA) vor fi utilizate ca finanțare nerambursabilă pentru crearea capitalului inițial al facilității de finanțare a împrumuturilor și altor operațiuni financiare pentru beneficiarii acestora. Fundația nu se va ocupa de aspectele comerciale ale proiectului. Acestea vor fi responsabilitatea unei societăți profesioniste de management care va face selecția proiectelor și elibera fondurile pe baza criteriilor prevăzute în contractul de management cu Fundația. Este esențial ca toate deciziile entității care va avea responsabilitatea portofoliului de proiecte să fie luate pe criterii strict comerciale pentru a demonstra că eficiența energiei este o afacere rentabilă pentru bănci și a obține maximum de profit. Societatea de management va trebui și să determine un interes palpabil în rândul comunității financiare pentru a participa la această facilitate prin cofinanțare. Este improbabil ca entitățile comerciale să-și încredințeze fondurile unei entități dacă nu este clar că aceasta este independentă de Fundație și funcționează pe baza unor reguli comerciale bine definite.

7. Durabilitate

Acest proiect promovează finanțarea comercială în condițiile pieței a proiectelor de eficiență a energiei. Se va asigura crearea unui solid portofoliu de proiecte viabile din punct de vedere financiar și economic și prezentate de împrumutați cu bonitate, prin încredințarea deciziilor de creditare unor administratori profesioniști care vor respecta o serie de condiții prestabilite și al căror venit va fi în mare parte determinat de performanța facilității, adică de rentabilitatea acesteia. Succesul facilității depinde de capacitatea de atragere a cofinanțării comerciale, care nu se va realiza decât printr-o serie de tranzacții reușite încă de la început și prin perceperea ei ca fiind o operațiune comercială. În felul acesta operațiunea va încuraja, atât prin efectele demonstrative, cât și prin parteneriatele explicite, extinderea investițiilor cu ajutorul altor actori ai pieței ca, de exemplu, băncile comerciale sau companiile prestatoare de servicii energetice. O ieșire încununată de succes a fondurilor GEF din cadrul facilității ar constitui un indiciu al creării unei piețe durabile pentru finanțarea eficienței energiei. Ieșirea s-ar putea face fie prin lichidarea

facilității, în cazul în care împrumuturile pentru investiții în eficiența energiei au devenit o principală activitate financiară comercială, fie prin vânzarea participației GEF altor actori de pe piață pentru ca EEFF să funcționeze în continuare.

8. Învățăminte desprinse din operațiuni anterioare în țară/sector

Printre cele mai importante învățăminte desprinse din experiența – negativă în cea mai mare parte – a activităților de eficiență a energiei în România și din experiența Fondului pentru Eficiența Energiei în întreaga lume – care este în bună parte confirmată de experiența Fondurilor de Mediu – se numără următoarele:

- Entitatea care are responsabilitatea finanțării proiectelor de eficiență a energiei trebuie să posede experiență în ceea ce privește aspectele tehnice și de finanțare ale eficienței energiei. În mod deosebit, trebuie să aibă acces la fondurile pentru elaborarea proiectelor sau la un grup de consultanți cu care poate stabili alianțe în scopul identificării și elaborării unor proiecte bune. De asemenea, agenția trebuie să fie motivată financiar pentru ca facilitatea de finanțare să aibă rezultate bune.
- Transparență maximă a procedurilor; reducerea la minimum a amestecului Guvernului în deciziile de finanțare. Crearea și funcționarea Fondului ca o afacere, nu ca un sistem de utilizare a tehnicii; realizarea de profit trebuie să fie un obiectiv al Fondului
- Instituția finanțatoare trebuie să fie extrem de activă în crearea unui canal informativ cu privire la proiect. Vânzarea, marketing-ul – în special celor cu funcții superioare de conducere – reprezintă un pas important pentru succesul unui Fond
- Pentru proiectele la care rata rentabilității este ridicată, accentul se va pune pe împrumuturile pe termen scurt. Se va evita plasarea fondurilor în doar câteva împrumuturi mari; prin mai multe proiecte, riscul se va dispersa. Finanțarea din Fond trebuie să acopere doar o parte din costurile proiectului; iar împrumutatul trebuie să aibă o participație la proiect. Nu se vor acorda împrumuturi decât clienților cu bonitate; se vor stabili criterii ridicate de bonitate care vor fi riguros respectate. Incasarea integrală a dobânzii și ratei împrumutului trebuie să reprezinte o preocupare majoră.
- Proiectele mici comportă costuri de tranzacționare ridicate. Din această cauză, fie vor fi reunite în pachete de către parteneri cum ar fi societățile comerciale de servicii energetice, fie se vor concepe mecanisme foarte simple care să evite auditurile și studiile de fezabilitate costisitoare, cum ar fi o listă de măsuri standard de eficiență a energiei
- Monitorizarea va trebui să fie atent efectuată pentru a se asigura că fondurile au fost cheltuite pentru proiect, că proiectul a fost implementat corespunzător și că a funcționat așa cum a fost conceput; monitorizarea este cea care semnalează orice probleme din timp.

9. Program de intervenții punctuale (PTI) N

10. Aspecte de mediu (inclusiv orice consultare publică)

Probleme: Nu există. Proiectul va aduce beneficii nete mediului

11. Persoană de contact

Task Manager

Varadarajan Atur

The World Bank

1818 H Street, NW

Washington D.C. 20433

Tel: (202) 473-2305

Fax: (202) 477/7977

12. Pentru informații asupra altor documente în legătură cu proiectul

The InfoShop

The World Bank

1818 H Street, NW

Washington, D.C. 20433

Tel: (202) 458-5454

Fax: (202) 522-1500

Internet: <http://www.worldbank.org/infoshop>

Notă: Acestea sunt informații asupra unui proiect în pregătire. S-ar putea ca unele componente să nu fie incluse în proiectul final.

Acest PID a fost procesat de InfoShop în săptămâna încheiată la 27 octombrie 2000.

Proiect	Cadastru general și înregistrarea terenurilor în România
Regiune	Europa și Asia Centrală
Sector	Managementul resurselor naturale/Locuințe urbane
Cod identificare proiect	ROPA34213
Agenție de implementare	Guvernul României
	Persoană de contact: Director General
	Ministerul de Finanțe
	Direcția Generală de Relații Financiare Internaționale
	Tel. 040-1 - 631 - 2039
	Fax: 040-1 - 312 - 6792

Data actualizată	Ianuarie 1997
Data preconizată a aprobării Băncii	Decembrie 1997

1. CONTEXT. Restituirea drepturilor de proprietate privată asupra pământului a fost una din primele și cele mai radicale reforme ale noului guvern de după decembrie 1989. Privatizarea este în centrul actualului program de reformă funciară al Guvernului. La sfârșitul anului 1996 toți noii proprietari primiseră certificatele care confirmau mărimea, dar nu și amplasamentul, suprafețelor deținute; mai mult de 60% primiseră titlurile de proprietate care defineau amplasamentul terenului raportat la cele cu care se învecina. Datele unui recent sondaj sugerează că, în urma restituirii pământului, aproximativ jumătate din gospodăriile din rural exploatează o suprafață de 1-3 ha împărțită în 3-5 loturi. S-ar putea ca în România să existe astăzi circa 20 milioane loturi de teren arabil nu foarte riguros identificate.

2. OBIECTIVELE PROIECTULUI. Proiectul propus de Banca Mondială ar urma să ajute la crearea în România a unui serviciu de cadastru general (centrat pe drepturile de proprietate) în regiunile urbane și rurale precum și un sistem uniform la nivel național de înregistrare a terenurilor. Obiectivul fundamental îl reprezintă crearea bazei pentru înregistrarea și protejarea drepturilor de proprietate asupra pământului și activarea pieței funciare a țării. Aceasta (a) va accelera privatizarea întreprinderilor de stat; (b) va încuraja investițiile private în agricultură; (c) va facilita crearea unor unități de producție agricolă eficiente; și (d) va pune bazele cadastrului fiscal care va ajuta la crearea unui sistem echitabil de impozitare a terenului atât în urban, cât și în rural. Pentru implementarea programului la nivelul întregii țări va fi nevoie de zece ani sau și mai mult. Proiectul propus va sprijini programul pe parcursul a șase ani din această durată totală, cu o finanțare de circa 40 milioane dolari SUA pusă la dispoziție de Bancă. Ar fi primul ei mare proiect de dezvoltare instituțională în acest sector.

3. **DESCRIEREA PROIECTULUI.** Sub rezerva discuțiilor cu Guvernului, proiectul ar urma să fie implementat în aproximativ șase ani începând din 1998 sau mai târziu, și ar putea cuprinde următoarele componente:

(i) Consolidare instituțională: Această componentă ar urma să sprijine înființarea noului ONGCC (Oficiu Național de Cadastru, Geodezie și Cartografie), organizația ce ar urma să fie creată în urma proiectului de lege privind cadastrul și un număr de 19 oficii județene prioritare de cadastru (OGCJ) inclusiv oficiul de cadastru București. Sprijinul va include asistență financiară pentru construirea de noi spații pentru serviciile de cadastru, mobilier, echipament de birou și computerizat, vehicule, pregătire și asistență tehnică. Pentru ca proiectul să poată începe relativ repede, pregătirea personalului va constitui prima fază a componentei de consolidare instituțională. Se va sprijini și pregătirea și AT care să ajute la formarea de specialiști în evaluarea terenurilor și proprietăților imobiliare.

(ii) Cadastru: Componenta de cadastru va ajuta la crearea unui sistem de cadastru general în România prin furnizarea echipamentului și vehiculelor necesare efectuării mai rapide și eficiente a releveelor și cartărilor de către OGCJ, precum și de către Institutul de Geodezie, Fotogrammetrie, Cartografie și Organizarea Teritoriului (IGFCOT). Se vor include prevederi care să încurajeze participarea largă a sectorului privat local la efectuarea releveelor, cartografiere și culegerea datelor.

(iii) Înregistrarea terenurilor: această componentă va reprezenta primul pas în crearea unui nou sistem la nivelul întregii țări de înregistrare a terenurilor – sistemul de carte funciară – și va contribui la înregistrarea accelerată a titlurilor de proprietate la cele 77 de instanțe locale din cadrul celor 19 județe. Sprijinul va fi reprezentat de investiții în clădiri, vehicule, mobilier, echipament de birou și computerizat, precum și programe de calculator (softuri). El va include și asistență tehnică și pregătirea personalului.

4. **IMPLEMENTAREA PROIECTULUI.** S-ar putea să fie două agenții de implementare a proiectului: (a) Oficiul Național de Cadastru, Geodezie și Cartografie (ONCGC) pentru componenta de sprijin instituțional și cadastru general, și (b) Ministerul Justiției (MJ) pentru componenta de înregistrare a terenurilor. ONCGC a fost creat ca agenție guvernamentală independentă, dar sistemul ei organizatoric și de conducere nu a fost încă precizat.

5. **COSTUL PROIECTULUI.** Costul total al proiectului este, în mare, estimat la 50 milioane dolari SUA, sub rezerva unei atente analize a sferei de cuprindere și posibilității realizării ei.

6. **ASPECTE DE MEDIU.** Proiectul este încadrat în Categoria C. Va avea un impact pozitiv asupra mediului prin furnizarea de informații solide și actuale asupra terenurilor, care vor ajuta la pregătirea și aplicarea programelor de protecție a mediului și vor identifica sursele de poluare. Este de așteptat ca proprietatea privată asupra pământului, pe care o va sprijini proiectul, să încurajeze folosirea prudentă a pământului și resurselor naturale.

Persoană de contact: Kundhavi Kadiresan, Task Manager, EC1AE
The World Bank
1818 H Street, NW
Washington D.C. 20433
Tel: (202) 473-4388
Fax: (202) 477-1440

Notă: Acestea sunt informații asupra unui proiect în pregătire. S-ar putea ca unele componente să nu fie incluse în proiectul final.

Procesat de Public Information Center în săptămâna încheiată la 28 februarie 1997